

نوسازی تمدن اسلامی از نگاه مالک بن نبی
(مجموعه مقالات)

حمید، فاضل قانع

مرکز بین المللی
ترجمه و نشر
المصطفی ﷺ

۱۳۹۶ پژوهشگاه بین المللی المصطفی

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی:
یادداشت:
موضوع:
موضوع:
موضوع:
شناسه افزوده:
سازمان افزوده:

فاضل قانع، حمید، ۱۳۵۳ -، گردآورنده
نوسازی تمدن اسلامی از نگاه مالک بن نبی (مجموعه مقالات)
به کوشش حمید فاضل قانع.
قم: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی، ۱۳۹۶.
۲۳۲ ص. ۵/۲۱×۵/۱۴: ۰.۴
۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۲۳۴-۴

فیبا
کتابنامه: ص. ۲۳۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
بن نبی، مالک، ۱۹۰۵ - ۱۹۷۳ م. -- مقاله ها و خطابه ها
Bennabi, Malek -- Addresses, essays, lectures
اسلام -- تجدید حیات فکری: Islamic renewal
جامعة المصطفی العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی
Almustafa International University/Almustafa International Translation
and Publication center

BP۲۲۹/ف۲ ۹۱۳۹۶

۲۹۷/۳۸

۳۸۸۴۸۹۲

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.
نوسازی تمدن اسلامی از نگاه مالک بن نبی (مجموعه مقالات)

مؤلف: حمید فاضل قانع

چاپ اول: ۱۳۹۶ ش / ۱۴۳۹ ق

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی

● چاپ: نارنجستان ● قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال ● شمالان: نسخه

مراکز بخش

- ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸
- تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴
- دورنگار: داخلی ۱۰۵ - ۳۷۸۳۹۳۰۹ +۹۸ ۲۵
- ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶
- ایران، قم، ساختمان ناشران، طبقه سوم، پلاک ۳۰۸. تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۴۲۴۰۲

● https://telegram.me/pub_almostafa
● <http://www.buy-pub.miu.ac.ir/>

● miup@pub.miu.ac.ir
● pub.miu.ac.ir

مسابقات از دست انداز کاروانی که بارها در تولید این اثر یاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مرتضی محمدعلی نژاد شانی
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر فنی: محمدباقر شکری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: نعمت الله یزدانی
- صفحه آرا: ۹۹۹۹۹

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، به‌یسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیبه و ریشه دیمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) می‌باشد.

«جامعه المصطفی (ص) العالمیه» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب مکتبی (ره) «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)» را تأسیس کرده است.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزوانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

معاونین المللی

ترجمه و نشر المصطفی (ص)

فهرست

پیش‌گفتار	۹
تمدن و اصلاح فرهنگی از نگاه مالک بن نبی	۱۱
مقدمه	۱۱
روشن‌فکری دینی	۱۴
اصلاح فرهنگی	۱۷
معرفی مالک بن نبی	۱۹
دستاوردهای مالک بن نبی	۲۱
۱. شبکه روابط اجتماعی	۲۲
۲. شناخت بیماری اجتماعی	۲۳
۳. روحیه استعمارپذیری	۲۵
توصیه‌های مالک بن نبی	۲۶
نتیجه‌گیری	۲۸
آرای قرآنی مالک بن نبی	۳۱
معرفی مالک بن نبی و اندیشه او	۳۵
بررسی آرای مالک بن نبی	۴۵
فلسفه تاریخ از دیدگاه مالک بن نبی	۵۹
مالک بن نبی و فلسفه تمدن‌نویس	۷۱
ابن‌خلدون عصر	۷۲

۷۳	مفهوم تمدن از نگاه مالک بن نبی
۷۶	تمدن، تولیدکننده دستاوردهای خود
۷۷	استعمارپذیری، عامل دربند کشیدن جامعه و مانع نوآوری
۷۸	مالک بن نبی و ضرورت الهام‌گیری از تجربه ژاپن
۸۰	چرخه تمدنی از نگاه مالک بن نبی
۸۵	مالک بن نبی و شرایط خیزش
۸۶	دیند تمدن
۸۹	عناصیر سه‌گانه تمدن و نقش دین
۹۲	نیکه روابط اجتماعی
۹۵	استعمار راسته‌ما‌پذیری، حقوق و تکالیف
۱۰۴	جامعه‌ال‌جامع غیرفعال
۱۰۴	فعالیت
۱۰۶	معادله بیولوژیکی و معادله اجتماعی فرد
۱۰۷	معادله اجتماعی چگونه شکل می‌گیرد؟
۱۰۸	منطق عملی
۱۰۸	تفکر جهت‌دهی
۱۰۹	۱. جهت‌دهی فرهنگ
۱۱۲	۲. جهت‌دهی شغلی
۱۱۳	۳. جهت‌دهی سرمایه
۱۱۳	دیدگاه مالک بن نبی در مورد سیاست
۱۱۷	مخاطب گفت‌وگو بن نبی کیست؟
۱۳۱	مسلمان در دنیای اقتصاد
۱۳۲	واقعیت جهان اسلام
۱۳۴	از تولید تا مصرف
۱۳۶	سرمایه‌گذاری مالی و اجتماعی
۱۳۹	شرایط وحدت اسلامی و موانع کنونی آن
۱۳۹	کلیات
۱۴۰	طراحی پژوهش
۱۴۱	مقدمه

۱۴۲.....	طرح پژوهش فراگیر.....
۱۴۷.....	طرح پژوهش تکمیلی.....
۱۵۰.....	تفکر در جامعه اسلامی.....
۱۵۴.....	کارکرد وحدت اسلامی مورد نظر چیست؟.....
۱۵۸.....	خلاصه کتاب.....
۱۶۱.....	اصلاح طلبی و مدرنیته از دیدگاه بن نبی.....
۱۶۱.....	نقد و بررسی کتاب «وجهة العالم الاسلامی».....
۱۶۵.....	نقد جنبش اطلاع طلبی.....
۱۶۹.....	موضوع بن نبی در مورد جنبش اصلاح طلبی.....
۱۷۷.....	نقد جنبش مدرنیته.....
۱۸۳.....	مفهوم نهضت و شرایط آن.....
۱۸۸.....	مفهوم استعمارطلبی.....
۱۹۲.....	رویکرد جهان اسلام.....
۲۰۲.....	سخن آخر.....
۲۰۷.....	نظریه کودک رفتاری از دیدگاه بن نبی و پیام آن در نقد مدنی.....
۲۰۷.....	چکیده.....
۲۱۰.....	علائم بیماری روانی انسان پس از حاکمیت موحدان.....
۲۱۸.....	علائم بیماری عقلی انسان پس از موحدان.....
۲۲۴.....	علائم بیماری در رفتار اجتماعی.....
۲۲۷.....	پیشه وری فرهنگی.....

پیش گفتار

بررسی و تحلیل اندیشه های اجتماعی معاصر جهان اسلام و جریان های فکری نوین یکی از اولویات های پژوهشی پژوهشکده علوم انسانی پژوهشگاه بین المللی المصطفی (ص) به ویژه گروه مطالعات اجتماعی و ارتباطات آن است. مالک بن نبی (۱۹۷۳ - ۱۹۰۵ م) از اندیشمندان مسلمان الجزایری است که اندیشه های ژرف و عمیقی را در آثار متعددی درباره تمدن اسلامی ارائه کرده است. به رغم این که بن نبی و اندیشه های او در جهان عرب کاملاً شناخته شده و مورد توجه است، در مراکز و محافل علمی فارسی زبان، آشنایی با او باید، مورد توجه نیست. همین امر و توجه ویژه بن نبی به تمدن سازی که بحث روز جمهوری اسلامی ایران و دغدغه اصلی مقام معظم رهبری مدظله العالی در یک دهه اخیر است، بهانه ای شد تا برای بررسی اندیشه های اجتماعی این دانشمند معاصر نشست علمی در پژوهشگاه بین المللی المصطفی برگزار شود. مجموعه پیش رو برخی از مقالاتی است که به مناسبت نشست مذکور مورد توجه قرار گرفت. سه مقاله نخست، نگاشته نویسندگان فارسی زبان و سایر مقالات از نویسندگان عرب زبانی است که کوشیده اند نظریه تمدنی مالک بن نبی یا برخی از آثار وی را از زوایای گوناگون جامعه شناختی، روان شناختی، سیاسی و تاریخی بررسی یا نقد کنند.

در این جا لازم می دانم از فاضل ارجمند حجت الاسلام والمسلمین حمید فاضل قانع که علاوه بر دبیری علمی نشست مذکور، زحمت تدوین مقاله اول این مجموعه و نیز نظارت بر تهیه، تنظیم و ترجمه سایر مقالات را به عهده داشته اند، سپاسگزاری کنم؛ همچنین از سایر کسانی که در فراهم آوردن این مجموعه به نحوی نقش داشته اند، به ویژه حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر میری، رئیس وقت پژوهشگاه، حجت الاسلام والمسلمین متقی، رئیس کنونی پژوهشگاه، حجت الاسلام والمسلمین آقای ابراهیمی پور، جانشین رئیس وقت پژوهشگاه علوم انسانی، حجت الاسلام والمسلمین یوسف زاده، مدیر کنونی گروه مطالعات اجتماعی و ارتباطات و نیز از واحد ترجمه پژوهشگاه، که ترجمه این مجموعه را به عهده داشتند و حجت الاسلام والمسلمین مهدی بهزادیان، که زحمت مقابله متن عربی مقالات با ترجمه فارسی را به عهده گرفتند، سپاسگزارم.

علی همت بناری
مدیر پژوهشگاه علوم انسانی